

Навчально-методичні матеріали

Петровська Ірина Ігорівна

ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРАВОЗАСТОСОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

*(методичні вказівки для самостійної роботи студентів
магістратури dennої форми навчання)*

Iвано-Франківськ, 2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА
навчально-науковий юридичний інститут

*кафедра конституційного, міжнародного та адміністративного
 права*

ПЕТРОВСЬКА ІРИНА ІГОРІВНА

*ІНФОРМАЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРАВОЗАСТОСОВЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ*

*(методичні вказівки для самостійної роботи студентів
магістратури dennої форми навчання)*

Івано-Франківськ, 2018

УДК 340.11

ББК 67.9 (4 УКР) 304.3+67.304.3

П 30

Рекомендовано до друку Вченому радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол ____ від ____ грудня 2017 року)

Рецензенти:

- доктор юридичних наук, доктор історичних наук,
професор, голова Тисменицької міської ради,

Сворак Степан Дмитрович

- канд. юрид. наук, викладач кафедри конституційного,
міжнародного та адміністративного права

Пташник Ірина Романівна

П 30 Петровська І.І. Інформаційно-правове забезпечення правозастосовної діяльності: методичні вказівки для самостійної роботи студентів денної форми навчання. Івано-Франківськ, 2018. 20 с.

Розроблені на основі навчального плану та призначенні для підготовки до самостійної роботи студентів.

В посібнику викладені методичні рекомендації для підготовки кожної з тем курсу, література та нормативно-правові акти, завдання до семінарських занять, контрольні питання. Доожної теми поданий перелік літератури, до якого включена монографічна література та інші наукові джерела по темі, що забезпечують поглиблений аналіз відповідних питань.

Посібник призначений для студентів, аспірантів, викладачів.

© Петровська І.І., 2018

© Прикарпатський національний університет
імені Василя Стефаника, 2018

ВСТУП

Методичні вказівки для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Інформаційно-правове забезпечення правозастосовної діяльності» складено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів напряму підготовки «Право». Даний навчальний курс передбачає детальне ознайомлення студентів з такими явищами суспільного життя як інформація, її джерела, форми і методи доступу до інформації, інформаційна безпека, інформаційне законодавство тощо.

Потреба в систематизації та аналізі знань про інформацію обумовлена швидким розвитком інформаційно-телекомунікаційних технологій, формуванням інформаційного суспільства та нового підвиду культури – інформаційної культури. Особливістю інформаційного права на сучасному етапі є і те, що його норми мають сприяти забезпеченню балансу між інтересами суспільства, яке вимагає безперешкодного доступу до інформації та інтересами власника комерційної інформації, публічної інформації, носія особистої інформації, які не бажають її розголошення.

Інформатизація адміністративної та організаційної діяльності сьогодні сприяла перегляду сутності категорії «документ» та впровадженню електронного документообігу, електронного цифрового підпису, механізм використання яких потребує конкретизації. Інформаційне право як галузь правової системи України перебуває на стадії завершення свого формування. Сукупність норм, які воно охоплює можна поділити на загальну та особливу частини.

Інформаційне право тісно взаємодіє з цивільним правом, адміністративним правом, трудовим правом та іншими галузями права. Зокрема, основна категорія інформаційного права – інформація – є категорією цивільного права. Правовий режим інформаційної діяльності (створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорона та захист) з окремими видами інформації (конфіденційна, службова, таємна, публічна) визначається нормами адміністративного права, інформаційна діяльність з особистою інформацією працівників (службовців) вивчається нормами трудового права, діяльність з статистичною інформацією входить в систему механізму контролю (моніторингу) суспільних відносин з боку суб'єктів публічного права.

На правове регулювання інформаційної діяльності в Україні значний вплив мають і норми міжнародного законодавства. Важливою

умовою успішного засвоєння студентами змісту дисципліни є не тільки ознайомлення з системою законодавства, а й формування навичок практичного опрацювання нормативних актів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення.

За природою правового походження, як комплексна галузь національного права України, інформаційне право має як приватноправову і публічно-правову природу. Тобто, норми інформаційного права формуються як на публічному (державному), так і на приватному рівнях регулювання суспільних відносин.

Метою вивчення курсу «Інформаційно-правове забезпечення правозастосованої діяльності» є систематизоване вивчення порядку та особливостей правового регулювання інформаційної діяльності, правові засади її здійснення в сучасному інформаційному суспільстві.

Предметом вивчення курсу «Інформаційно-правове забезпечення правозастосованої діяльності» є правові норми, які охоплюються цією новою галуззю права.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Інформаційно-правове забезпечення правозастосованої діяльності» є:

- ознайомлення студентів зі змістом, суттю основних категорій інформаційного права;
- формування у студентів знань теоретичних та історичних основ інформаційної діяльності;
- формування уміння практичного використання норм інституту інформаційного права на практиці;
- формування навичок практичного опрацювання інформаційно-правових документів, дослідження динаміки їх зміни та оновлення;

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти у результаті вивчення дисципліни повинні:

знати:

- базові поняття інформаційного права;
- структуру та особливості інформаційних правовідносин;
- сутність та форми інформаційної діяльності;
- загальні засади, принципи та порядок захисту особистості інформації;
- сутність та особливості впровадження в Україні електронного документообігу, особливості правового регулювання електронного цифрового підпису;
- систему джерел інформаційного права;
- тенденції розвитку правового регулювання інформаційної діяльності в Україні та світі;

вміти:

- знаходити серед джерел інформаційного права ті правові норми, які регулюють конкретні правовідносини при здійсненні інформаційної діяльності;
- здійснювати юридичну кваліфікацію інформаційних правопорушень;
- використовувати надані законодавством можливості для захисту своїх прав в сучасному інформаційному суспільстві.

Завдання для самостійної роботи з курсу «Інформаційно-правове забезпечення правозастосованої діяльності» розроблено відповідно до програми та навчального плану дисципліни. Для опрацювання курсу важливо забезпечити правильну організацію як безпосереднього проведення семінарських занять, так і самостійної роботи студентів при підготовці до них. При цьому, основною метою є глибше, детальніше розуміння норм інформаційного законодавства, їх теоретичного підґрунтя, системний аналіз механізмів реалізації, вміння тлумачити і застосовувати фінансово-правові приписи.

До кожної теми пропонується перелік наукової літератури, ознайомлення з якою сприятиме правильному та ґрутовному засвоєнні теми. Також, наводиться перелік нормативно-правових актів, які становлять необхідну законодавчу базу регулювання інформаційних правовідносин.

До всіх тем семінарських занять подається перелік питань, які будуть розглядатися, а також контрольні питання, відповідь на які вимагає від студентів самостійно мислити в площині теми, яка ними вивчається. До ряду тем семінарських занять включені практичні завдання (тести, задачі), які передбачають юридичний аналіз відносин, кваліфікацію юридичних фактів, вирішення правових конфліктів, конкретних ситуацій. Для правильного виконання таких завдань, студентам необхідно, в першу чергу, проаналізувати коло відносин, які склалися, та вибрати правові норми, що підходять для врегулювання в даному випадку. Якщо від студентів вимагається здійснення правої кваліфікація, необхідно провести юридичну оцінку фактичних обставин справи шляхом віднесення конкретного випадку до сфери дії певних юридичних норм. Відповідь на задачі, в яких пропонується розв'язати конкретну проблемну ситуацію, повинна бути обґрутованою, з посиланням на норми законодавства.

Завдання самостійної роботи у вищому навчальному закладі - навчити студентів: творчо і самостійно працювати; планувати особисту стратегію навчання; раціонально організовувати свій час;

працювати з комп'ютером; опрацьовувати літературні джерела; виконувати дослідницьку роботу, аналізувати та інтерпретувати результати наукових досліджень тощо.

Форми самостійної роботи студентів: домашні завдання; опрацювання літературних джерел; робота у комп'ютерних мережах; складання модулів; оцінювання професійних ситуацій; підготовка конспекту лекцій і семінарських завдань.

Рекомендації щодо організації самостійної та індивідуальної роботи полягають у наступному:

По-перше, міцні знання закріплюються в пам'яті при багаторазовому повторенні, тому необхідно систематично і планомірно вивчати навчальний курс у повному обсязі, а перед модулем (іспитом) тільки освіжити матеріал у пам'яті, привести його в систему.

По-друге, організація самостійної роботи ґрунтується на попередніх (базових) знаннях.

По-третє, для раціоналізації використання часу доцільно проводити його аналіз і виявляти раціональність тих чи інших витрат. Рекомендується така орієнтовна структура використання часу протягом доби для студентів: аудиторна робота - 8 год., самостійна й індивідуальна робота - 4 год., вільний час - 4 год., сон — 8 год. Періодично (погодинно) необхідно робити невеликі перерви (5-10 хв.). Найкращий відпочинок - фізично активний. Щоденний відпочинок (не менше однієї години на добу) - найкраще проводити на свіжому повітрі.

Самостійна робота дозволяє студентам ефективно відпрацьовувати професійні вміння та навички. Така робота повинна бути індивідуальною з врахуванням рівня творчих можливостей студентів, їх навчальних здобутків, інтересів, потреб, навчальної активності тощо.

Рівень самостійності та індивідуалізації навчально-творчої діяльності студентів є основною факторною ознакою, яка активно впливає на такі критерії якості підготовки спеціалістів, як сформованість творчого досвіду, міцних знань, продуктивність навчання, системність мислення, науковий рівень одержаних знань, рівень професійної адаптації тощо.

ТЕМА 1. ІНФОРМАЦІЯ ЯК ПРАВОВА КАТЕГОРІЯ

Для опрацювання теми для самостійної роботи необхідно систематизувати знання щодо сутності та змісту категорії «інформація».

Успішне засвоєння матеріалу неможливе без системного підходу та конкретизації змісту основних категорій.

Питання для самопідготовки:

1. Визначення інформації як суспільної категорії.
2. Методологія інформаційної діяльності.
3. Інформаційне законодавство.
4. Інформаційно-правове законодавство.

Контрольні питання:

1. Як співвідносяться система інформаційного права та інформаційне законодавство?

2. За якими критеріями можна класифікувати суб'єктів інформаційної діяльності?

Література та нормативно-правові акти:

1-8, 12-16, 18-34

ТЕМА 2. Структура та особливості інформаційних правовідносин.

При підготовці даної теми самостійної роботи студентам варто звернути увагу на особливості структури інформаційних правовідносин.

Варто більш детальніше опрацювати нормативно-правову класифікацію інформації, що допоможе зрозуміти правовий механізм інформаційної діяльності.

Питання для самопідготовки:

1. Поняття та складові елементи механізму інформаційної діяльності. Порівняльний аналіз даного механізму з структурою інформаційних правовідносин.
2. Форми інформаційної діяльності.
3. Зміст інформаційних правовідносин.
4. Міжнародні стандарти захисту права на інформацію.
5. Класифікація джерел інформації.
6. Державна таємниця: поняття, умови віднесення інформації до таємної.

Контрольні питання:

1. Назвіть види публічної інформації.

2. Назвіть нормативно-правові акти, які є джерелами інформаційного права.

3. За якими критеріями класифікують інформацію?

Література та нормативно-правові акти:

1-8, 18, 19, 20-34, 43-52

ТЕМА 3. Інформаційне суспільство та інформаційна безпека.

Інформаційна культура. Інформатизація в Україні.

Для ефективної організації самостійної роботи студентам варто звернути особливу увагу на зміст такого поняття як інформаційне суспільство. Також доцільно з'ясувати як проявляється та які чинники впливають на формування інформаційної культури.

Варто також з'ясувати як відбувається процес інформатизації та які його складові, які заходи вживаються для забезпечення інформаційної безпеки, яка роль її забезпеченні держави і якими засобами окрема особа може захистити інформацію про себе чи про свої інтелектуальні й технічні розробки.

Питання для самопідготовки:

1. Інформаційна безпека, як напрям діяльності публічних органів.
2. Методи інформаційної війни.
3. Чинники впливу на формування інформаційної культури та інформаційного суспільства.
4. Захист інформації в автоматизованих системах.
5. Засоби та способи (методи) захисту інформації суб'єктами публічного права.
6. Комерційна таємниця: методи захисту.

Контрольні питання:

1. Розкрийте зміст категорій «збирання» та «поширення» інформації

2. В чому полягає обробка інформації та з якою метою вона може здійснюватись?

3. Назвіть види інформації з обмеженим доступом.

Література та нормативно-правові акти:

1-8, 10, 34-40, 43-52

ТЕМА 4. Доступ до інформації: поняття, правове регулювання.

Для ефективного самостійного вивчення необхідно детально проаналізувати поняття «доступ до інформації». Особливу увагу варто

звернути на механізми отримання доступу фізичних та юридичних осіб до інформації, опрацювати міжнародну практику з даного питання.

Питання для самопідготовки:

1. Гласність та відкритість, як загальні принципи і принципи інформаційної діяльності.
2. Законні підстави обмеження доступу до інформації. Об'єктивність та суб'єктивізм суб'єктів інформаційних відносин.
3. Правове регулювання використання електронних документів та цифрових підписів: міжнародні стандарти і вітчизняне законодавство.

Контрольні питання:

1. Чи можна в Україні закріпити за особою право власності на інформацію?
2. В чому проявляється право інтелектуальної власності на інформацію?

Література та нормативно-правові акти:

1-8, 20-34, 43-58

ТЕМА 5. Основні правові засоби отримання громадянами інформації (характеристика використання інформації з різних джерел)

Дана тема самостійної роботи присвячена характеристиці основних правових засобів отримання інформації з різних джерел. Студентам необхідно поглиблено проаналізувати правові засоби отримання громадянами інформації.

Для підготовки варто опрацювати законодавство, яке визначає порядок доступу до різних джерел інформації, зокрема з архіву, з бібліотеки, з інтернету, до засобів масової інформації (ЗМІ).

Питання для самопідготовки:

1. Адміністративні (публічні) послуги щодо надання інформації з вільним доступом.
2. Діяльність Міністерства інформаційної політики, Державного комітету телебачення та радіомовлення, Державного агентства з питань кіно та Адміністрації Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України.
3. Способи оскарження неправомірної відмови в доступі до інформації, закріплені Кодексом адміністративного судочинства.

- Інформаційні агентства та рекламні компанії як суб'єкти надання інформації.
- Доступ до інформації в автоматизованих системах.

Контрольні питання:

- Розкрийте зміст поняття «автоматизована система»
- Якими нормативно-правовими актами регулюються умови надання інформації за запитами та зверненнями громадян.

Практичне завдання:

Заповніть таблицю:

Вид доказу в процесуальній діяльності	Джерело інформації та спосіб фіксації	Умови правомірності

Література та нормативно-правові акти:

1-8, 20-34, 43-58

ТЕМА 6. Отримання інформації про діяльність суб'єктів публічного та приватного права.

Для підготовки питань, винесених на самостійне опрацювання варто звернути увагу на правовий режим різних видів інформації. Дано тема заняття присвячена характеристиці порядку отримання інформації про діяльність окремих суб'єктів як приватного так і публічного права.

Студентам доцільно ознайомитись зі спеціальним законодавством, зокрема про публічну інформацію і публічну службу, про захист персональних даних, про захист прав споживачів тощо.

Питання для самопідготовки:

- Порядок інформування населення про діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування.
- Особливості забезпечення принципу відкритості судових засідань, публічності та гласності.
- Службова таємниця і публічна інформація про діяльність правоохоронних органів.
- Види інформації про товари, роботи, послуги для споживачів.

Контрольні питання:

- Яку законодавство регулює доступ до персональних даних?
- Які джерела інформації використовуються для забезпечення доступу до публічної інформації?

Література та нормативно-правові акти:

1-8, 20-34, 43-54

ТЕМА 7. Відповіальність за порушення інформаційних правовідносин. Міжнародне інформаційне право: загальна характеристика

Завданням самопідготовки є аналіз різних видів юридичної відповіальності за порушення порядку здійснення інформаційної діяльності.

Студентам варто переглянути склади правопорушень за обмеження доступу до публічної інформації, які передбачені Кодексом України про адміністративні правопорушення, Кримінальним кодексом, а також спеціальне законодавство зокрема Закон України «Про захист прав споживачів».

Питання для самопідготовки:

1. Визначте склад правопорушення, передбаченого, статтею 212-3 КУпАП «Порушення права на інформацію».
2. Визначте склад правопорушення, передбаченого, статтею 212-6 КУпАП «Здійснення незаконного доступу до інформації в інформаційних (автоматизованих) системах, незаконне виготовлення чи розповсюдження копій баз даних інформаційних (автоматизованих) систем».
3. Визначте склад правопорушення, передбаченого, статтею 188-39 КУпАП «Порушення законодавства у сфері захисту персональних даних».

Контрольні питання:

1. Які підстави адміністративної відповіальності за порушення інформаційного законодавства?
2. Якими нормативно-правовими актами передбачено відповіальність за порушення у сфері інформаційної діяльності?
3. Які санкції застосовуються за порушення порядку здійснення інформаційної діяльності?

Література та нормативно-правові акти:

1-8, 20-34, 55-58

Література:

1. Костецька Т.А. Інформаційне право України: навч. посіб. / Тетяна Анатоліївна Костецька . – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2009. – 170 с.
2. Марущак А. І. Інформаційне право України : Підручник / Марущак Анатолій Іванович. К.: Дакор, 2011. 456 с.
3. Основи інформаційного права України: Навч. посіб. / В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.В. Гриценко та ін.; За ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. К.: Знання, 2004. 274 с. URL : <http://textbooks.net.ua/content/category/21/21/27/>
4. Марущак А. І. Інформаційне право: Доступ до інформації: Навчальний посібник / Марущак Анатолій Іванович. К.: КНТ, 2007. 532 с.
5. Федоров І. О. Кодифікація адміністративно-деліктного законодавства України: Монографія. Запоріжжя: ТОВ «ВПД Запоріжжя», 2006. 144 с.
6. Кормич Б.А. Інформаційне право: підручник / Борис Анатольович Кормич. Харків: БУРУН і К, 2011. 334 с. URL : http://books.google.com.ua/books?id=RY7BcKeSFGMC&printsec=frontcover&hl=uk&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false
7. Синєокий О. В. Інформаційне право України та електронне право високих технологій : [електронний ресурс] (електронний курс лекцій українською мовою) / Олег Володимирович Синєокий; Запорізький національний університет; Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського [цифрова мікроформа e-text]. – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. 215 ел. с. URL : <http://archive.nbuv.gov.ua/books/2010/10sovipu.pdf>
8. Жиляєв І. Б. Інформаційне право України: теорія і практика. Монографія / І.Б. Жиляєв. К.: Парламентське видавництво, 2009. 104 с.
9. Іванець Т.М. Інформаційна безпека держави як умова для збереження національного суверенітету. Матеріали дев'ятої міжнародної науково-практична інтернет-конференції «Сучасна наука в мережі Internet». URL : <http://intkonf.org/ivanets-tm-informatsiya-na-bezpeka-derzhavi-yak-umova-dlya-zberezhennya-natsionalnogo-suverenitetu/>
10. Корнійчук О. Реалізація інформаційної політики на регіональному рівні та шляхи підвищення її ефективності [Електронний ресурс]. Демократичне врядування : наук. вісник ЛРІДУ

НАДУ. 2011. Вип. 6. URL :
http://eprints.oa.edu.ua/1102/1/korniychuk_141111..pdf

11. Черевко М.О. Комп'ютерні технології в юридичній діяльності : Навч. посіб. для дистанц. навч., К. : Вид-во «Університет «Україна», 2006. 271 с.

12. Нове антикорупційне та інформаційне законодавство України – можливості для громадян / Проект при підтримці Представництва Фонду Фрідріха Науманна в Україні, 2012. URL : <http://www.toro.org.ua/activity/46.html>

13. Погребна А. Коментар до Закону України «Про захист персональних даних». Юридичний журнал. 2010. № 7 (97). С. 91-92

14. Пилипчук В. Пріоритети розвитку права і правової науки в інформаційній сфері. Вісник академії правових наук. 2010. №4 (63). С.23-28

15. Полетило К. Інформаційні права і свободи людини та їх судовий захист у конституційних нормах Сполучених Штатів Америки. Право України. 2011. №4. С. 260-266

16. Інформаційне законодавство: збірник законодавчих актів. – У 6 т. / за заг. ред. Ю.С. Шемчушенка, І.С. Чижка. – Т. 4. Інформаційне законодавство країн Європи і Азії. К. : ТОВ «Юридична думка», 2005. 384 с.

Нормативно-правові акти:

17. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

18. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 № 2657-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>

19. Про доступ до публічної інформації: Закон України від 13.01.2011 № 2939-VI / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>

20. Про захист персональних даних: Закон України від 01.06.2010 № 2297-VI / Верховна Рада України. // URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/2297-17>

21. Про державну таємницю : Закон України від 21.01.1994 № 3855-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3855-12>

22. Про електронний цифровий підпис : Закон України від 22.05.2003 № 852-IV / Верховна Рада України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/852-15>

23. Про електронні документи та електронний документообіг : Закон України від 22.05.2003 № 851-IV / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/851-15>

24. Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів : Закон України від 23.09.1997 № 540/97-BP / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/540/97-%D0%B2%D1%80>

25. Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні: Закон України від 16.11.1992 № 2782-XII / Верховна Рада України URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2782-12>

26. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України від 05.07.1994 № 80/94-BP / Верховна Рада України. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/80/94-%D0%B2%D1%80>

27. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII / Верховна Рада УРСР. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>

28. Про Концепцію Національної програми інформатизації : Закон України від 04.02.1998 № 75/98-BP / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/75/98-%D0%B2%D1%80?test=XX7MfyrCSgkyLryIZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

29. Про науково-технічну інформацію : Закон від 25.06.1993 № 3322-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/3322-12?test=XX7MfyrCSgkyLryIZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ie6>

30. Про Національну систему конфіденційного зв'язку : Закон України від 10.01.2002 № 2919-ІІ / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2919-14>

31. Про Національний архівний фонд та архівні установи : Закон України від 24.12.1993 № 3814-XII / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3814-12>

32. Про рекламу: Закон України від 03.07.1996 № 270/96-BP / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/270/96-%D0%B2%D1%80>

33. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації : Закон від 23.09.1997 № 539/97-BP

34. Про страховий фонд документації України : Закон України від 22.03.2001 № 2332-ІІІ / Верховна Рада України. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2332-14>

35. Про нотаріат : Закон України від 02.09.1993 № 3425-ХІІ / Верховна Рада України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3425-12>

36. Про першочергові заходи щодо забезпечення доступу до публічної інформації в допоміжних органах, створених Президентом України: Указ Президента України від 5 травня 2011 року № 548/2011. URL : <http://www.president.gov.ua/documents/13542.html>

37. Порядок відшкодування фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за запитом на інформацію, розпорядником якої є Державна виконавча служба України : Затверджено Наказом Міністерства юстиції України 31.07.2013 № 1557/5; Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 1 серпня 2013 р. за № 1299/23831. URL : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/z1299-13>

38. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07.12.1984 № 8073-Х / Верховна Рада УРСР. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>

39. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 № 435-ІV / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>

40. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 № 2341-ІІІ / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

41. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

42. Митний кодекс України від 13.03.2012 / Верховна Рада України // Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>

43. Кодекс законів про працю України від 10.12.1971 № 322-VIII / Верховна Рада УРСР // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/322-08>

44. Питання забезпечення органами виконавчої влади доступу до публічної інформації: Указ Президента України від 05.05.2011 № 547

45. Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Секретаріаті Кабінету Міністрів України, центральних та місцевих органах виконавчої влади : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.05.2011 № 583

46. Про затвердження граничних норм витрат на копіювання або друк документів, що надаються за питом на інформацію: Постанова Кабінету Міністрів України від 13 липня 2011 року № 740

47. Про затвердження форм для подання запиту на отримання публічної інформації : Наказ Міністерства юстиції України від 26.05.2011 № 1434/5

48. Про затвердження Порядку складення та подання запитів на публічну інформацію, розпорядником якої є Міністерство юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 08.06.2011 № 1521/5

49. Питання виконання Закону України «Про доступ до публічної інформації» в Міністерстві юстиції: Наказ Міністерства юстиції України від 08.06.2011 № 1522/5

50. Про затвердження Інструкції про порядок обліку, зберігання і використання документів та інших матеріальних носіїв, які містять відомості, що становлять службову інформацію у Міністерстві юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 08.06.2011 № 1536/5

51. Про затвердження Переліку відомостей, що становлять службову інформацію у Міністерстві юстиції України: Наказ Міністерства юстиції України від 08.06.2011 № 1537/5

52. Про затвердження Переліку видів публічної інформації, розпорядником якої є Міністерство юстиції України: Наказ Міністерства юстиції від 4 жовтня 2011 року № 3116/5

53. Про затвердження Розміру фактичних витрат на копіювання або друк документів, що надаються за питом на інформацію, розпорядником якої є Міністерство юстиції України, та Порядку відшкодування цих витрат : Наказ Міністерства юстиції від 30 листопада 2011 року № 3430/5

54. Про звернення громадян : Закон України від від 02.10.1996 № 393/96-ВР. URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/393/96-%D0% B2%D1%80>

55. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005 № 2747-IV / Верховна Рада України. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>

56. Конвенція про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з питань, що стосуються довкілля (Орхуська Конвенція) від 25.06.1998 [офіційний текст] / ООН / дата підписання від імені України: 25.06.1998; дата ратифікації Україною: 06.07.1999; дата набрання чинності для України: 30.10.2001. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_015

57. Конвенція про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних від 28.01.1981 / Рада Європи / дата ратифікації Україною: 06.07.2010; дата набрання чинності для України: 01.01.2011 [офіційний текст]. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_326

58. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 / ООН / ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР №2148-VIII від 19.10.73 [офіційний текст]. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043

59. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 (Редакція від 01.06.2010) / Рада Європи / ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97 [офіційний текст]. URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004?test=dCCMfOm7xBWMLryEZiEWNJ7fHI48Us80msh8Ieb

Інформаційні ресурси:

1. Локальна внутрішня університетська мережа.
2. Верховна Рада України <http://zakon3.rada.gov.ua/laws>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/control/>
4. Міністерство внутрішніх справ України <http://mvs.gov.ua/>
5. Міністерство інформаційної політики України* <http://mip.gov.ua/>
6. Міністерство інфраструктури України* <http://mtu.gov.ua/>
7. Міністерство юстиції України* <https://minjust.gov.ua/>
8. Державна архівна служба України <http://www.archives.gov.ua/>
9. Державна служба статистики України www.ukrstat.gov.ua/
10. Державна служба фінансового моніторингу України www.sdfm.gov.ua/
11. Державна фіскальна служба України sfs.gov.ua/
12. Державне агентство з питань електронного урядування України* www.dknii.gov.ua/
13. Державне агентство України з питань кіно dergkino.gov.ua/
14. Державна екологічна інспекція України www.dei.gov.ua/
15. Державна інспекція навчальних закладів України dinz.gov.ua/index.php/uk-ua/
16. Державна інспекція енергетичного нагляду України [https://den.energy.gov.ua/](http://den.energy.gov.ua/)
17. Державна інспекція ядерного регулювання України www.snrcc.gov.ua/
18. Державна аудиторська служба України www.dkrs.gov.ua/
19. Український інститут національної пам'яті* www.memory.gov.ua/

20. Державний комітет телебачення і радіомовлення України
comin.kmu.gov.ua/
21. Адміністрація Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України www.dsszzi.gov.ua/